

اصول علم اقتصاد

احد رحمانی

نشر چنار

این کتاب به عنوان کتاب درسی «اصول علم اقتصاد»
رشته علوم اجتماعی (گرایش دبیری) تدوین شده است.

سرشناسه	:	رحمانی، احد، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	اصول علم اقتصاد/ احد رحمانی.
مشخصات نشر	:	همدان: چنار، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۶ص: جدول، نمودار.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۰۳-۰۲-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۱۱.
موضوع	:	اقتصاد-- راهنمای آموزشی (عالی).
موضوع	:	اقتصاد-- پرسش‌ها و پاسخ‌ها (عالی).
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۲ ۲/۲۱۶ ف/ ۱۸۰ HB.
رده‌بندی دیویی	:	۳۳۰/۰۷۶
شماره ثبت‌نامی ملی	:	۳۲۹۱۰۸۵

اصول علم اقتصاد

مؤلف	:	احد رحمانی
ویراستار	:	بهمن میری
ناشر	:	چنار
چاپ و صحافی	:	چنار
نوبت چاپ	:	اول- ۱۳۹۲
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۰۳-۰۲-۶
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	:	۱۰۰۰۰ تومان

(همه حقوق اثر برای مؤلف محفوظ است)

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱۳
فصل اول : آشنایی با علم اقتصاد	
هدف کلی.....	۱۷
هدفهای رفتاری.....	۱۷
۱-۱- مقدمه.....	۱۸
۲-۱- ضرورت آشنایی با علم اقتصاد.....	۲۲
۳-۱- رابطه علم اقتصاد با سایر علوم.....	۲۲
۴-۱- تعریف علم اقتصاد.....	۲۳
۵-۱- منحنی امکانات تولید یک جامعه.....	۲۶
۶-۱- تقسیم‌بندی علم اقتصاد.....	۳۰
۷-۱- پرسش‌های اساسی هر نظام اقتصادی.....	۳۱
۸-۱- نظام‌های اقتصادی.....	۳۲
خلاصه فصل اول.....	۳۵
سؤالات فصل اول.....	۳۶

فصل دوم : عملکرد بازار (تقاضا، عرضه و تعادل)

۴۱	هدف کلی
۴۱	هدفهای رفتاری
۴۲	۱-۲- مقدمه
۴۲	۲-۲- تقاضای انفرادی برای یک کالا
۴۵	۳-۲- جابه جایی منحنی تقاضا
۴۷	۴-۲- تقاضای بازار و منحنی آن
۴۹	۵- عرضه بنگاه
۵۲	۶-۲- جابه جایی منحنی عرضه
۵۳	۷-۱- عرضه بازار و منحنی آن
۵۶	۸-۲- تعادل
۵۹	۹-۲- تعیین قیمت مقداری به روش جبری
۶۰	۱۰-۲- تغییر در تعادل بازار
۶۴	خلاصه فصل دوم
۶۵	سوالات فصل دوم

فصل سوم : کشش و کاربردهای آن

۶۹	هدف کلی
۶۹	هدفهای رفتاری
۷۰	۱-۳- مقدمه
۷۰	۲-۳- تعریف کشش
۷۱	۳-۳- کشش قیمتی تقاضا
۷۴	۴-۳- عوامل مؤثر بر کشش قیمتی تقاضا
۷۵	۵-۳- رابطه درآمد کل و کشش قیمتی تقاضا
۷۶	۶-۳- کشش درآمدی تقاضا
۷۷	۷-۳- کشش متقابل یا متقاطع تقاضا
۷۸	۸-۳- کشش قیمتی عرضه

۸۰..... خلاصه فصل سوم.

۸۱..... سوالات فصل سوم.

فصل چهارم : تئوری تولید

۸۵..... هدف کلی

۸۵..... هدفهای رفتاری

۸۶..... ۱-۴- مقدمه

۸۶..... ۲-۴- تک تک تولید

۸۷..... ۳-۴- داده ثابت و متغیر

۸۷..... ۴-۴- کوتاه مدت و بلند مدت

۸۸..... ۵-۴- تابع تولید

۹۰..... ۶-۴- تولید از روش نهایی

۹۲..... ۷-۴- قانون بازده مازای

۹۳..... ۸-۴- روابط بین تولید در سطح نهایی

۹۵..... ۹-۴- مراحل تولید

۹۸..... خلاصه فصل چهارم

۱۰۰..... سوالات فصل چهارم.

فصل پنجم : هزینه های تولید

۱۰۵..... هدف کلی

۱۰۵..... هدفهای رفتاری

۱۰۶..... ۱-۵- مقدمه

۱۰۶..... ۲-۵- مفهوم هزینه در علم اقتصاد

۱۰۷..... ۳-۵- هزینه های آشکار و پنهان

۱۰۸..... ۴-۵- سود اقتصادی و سود حسابداری

۱۰۹..... ۵-۵- هزینه ها در کوتاه مدت و بلند مدت

۱۱۰..... ۶-۵- هزینه های کوتاه مدت

۱۱۳..... ۷-۵- منحنی های هزینه کل در کوتاه مدت

۱۱۵	۸-۵- منحنی‌های هزینه متوسط و هزینه نهایی در کوتاه‌مدت
۱۱۷	۹-۵- هزینه‌های بلندمدت
۱۱۸	۱۰-۵- منحنی‌های هزینه در بلندمدت
۱۲۰	۱۱-۵- رابطه بین منحنی‌های تولید و منحنی‌های هزینه
۱۲۴	خلاصه فصل پنجم
۱۲۵	سؤالات فصل پنجم

فصل ششم : ساختار بازار

۱۲۹	هدف کلی
۱۲۹	هدفهای رفتاری
۱۳۰	۱-۶- مقدمه
۱۳۰	۲-۶- انواع بازار
۱۳۱	۳-۶- بازار رقابت کامل
۱۳۲	۴-۶- بازار انحصار کامل
۱۳۳	۵-۶- بازار رقابت انحصاری
۱۳۳	۶-۶- بازار انحصار چند جانبه
۱۳۵	خلاصه فصل ششم
۱۳۶	سؤالات فصل ششم

فصل هفتم : اندازه‌گیری فعالیت‌ها (حسابداری ملی)

۱۴۱	هدف کلی
۱۴۱	هدفهای رفتاری
۱۴۲	۱-۷- مقدمه
۱۴۲	۲-۷- کارگزاران یا عاملهای اقتصادی
۱۴۵	۳-۷- تقسیم‌بندی کالاها و خدمات در اقتصاد کلان
۱۴۶	۴-۷- معیارهای اندازه‌گیری تولید و درآمد ملی
۱۴۹	۵-۷- محاسبه GNP و NI به صورت سرانه
۱۵۰	۶-۷- روشهای محاسبه تولید و درآمد ملی

۷-۷- شاخص اسمی و واقعی GNP ۱۵۳

خلاصه فصل هفتم ۱۵۶

سؤالات فصل هفتم ۱۵۸

فصل هشتم: پول و سیاست‌های پولی

هدف کلی ۱۶۳

هدفهای رفتاری ۱۶۳

۱- مقدمه ۱۶۴

۸- سیر تکاملی پول ۱۶۴

۳- تعریف پول ۱۶۶

۸-۲- تعریف ۱۶۷

۸-۵- حباب مدینگی اقتصاد ۱۶۸

۸-۶- بانکها و سیستم بانکی ۱۶۸

۸-۷- بانک مرکزی و سیاستهای پولی ۱۷۲

۸-۸- ابزارهای سیاست پولی ۱۷۲

خلاصه فصل هشتم ۱۷۴

سؤالات فصل هشتم ۱۷۶

فصل نهم: ادوار تجاری، اشتغال، بیکاری و تورم

هدف کلی ۱۸۱

هدفهای رفتاری ۱۸۱

۹-۱- مقدمه ۱۸۲

۹-۲- ادوار تجاری (سیکل تجاری) ۱۸۲

۹-۳- اشتغال و بیکاری ۱۸۳

۹-۴- انواع بیکاری ۱۸۶

۹-۵- اشتغال کامل ۱۸۷

۹-۶- تورم ۱۸۸

۹-۷- علل تورم ۱۸۹

۱۹۱ ۸-۹- راهکارهای مقابله با تورم

۱۹۳ خلاصه فصل نهم

۱۹۴ سؤالات فصل نهم

فصل دهم : رشد و توسعه اقتصادی

۱۹۹ هدف کلی

۱۹۹ هدفهای رفتاری

۲۰۰ ۱-۱۰- مقدمه

۲۰۰ ۲- رشد اقتصادی

۲۰۱ ۳-۱۰- اثرات تولید و رشد اقتصادی

۲۰۲ ۴-۱۰- عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی

۲۰۴ ۵-۱۰- توسعه پایدار

۲۰۵ ۶-۱۰- شاخص توسعه اقتصادی

۲۰۶ ۷-۱۰- توسعه پایدار

۲۰۷ خلاصه فصل دهم

۲۰۹ سؤالات فصل دهم

۲۱۱ منابع و مآخذ

اصول علم اقتصاد

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

۱۴

هدف: آشنائی دانشجو با مبانی علم اقتصاد جهت تحلیل مسائل روزمره اقتصادی و نتیجه اجتماعی تصمیمات اقتصادی.

سرفصل: تئوری (۵۱ ساعت)

تعریف علم اقتصاد - نظریه های مهم اقتصادی - قوانین اقتصادی - تحلیل های نظری -

تحقیق علمی - تحلیل های ماکرو (کل بینی اقتصادی) تحلیل های میکرو اقتصادی:

۱ - تولید، مصرف، کار - سرمایه

۲ - تئوری ارزش و مکانیسم قیمتها

فصل اول: کلیات و مبادی ارزش

فصل دوم: تئوری قیمت در شرایط رقابت مطلق شامل بخشهای (تقاضا - عرضه - هزینه -

تولید - تعیین قیمت در شرایط رقابت ناقص - تعیین قیمت در شرایط انحصار - و رقابت

انحصاری)

۳ - پول و سیاستهای پولی و اعتباری

فصل اول: کلیات در پیدایش پول (مبادله کالاهای - پول - المزی - سیستم پول فلزی

پول کاغذی و تجربیات پولی جان لاد - پول بانکی - نظام پولی

فصل دوم: نظریه های پولی - (نظریه مقداری پولی - برابری ارزش پولی - پول

در ایران)

فصل سوم: تورم (تعریف تورم - علل تورم - جاره تورم) -

فصل چهارم: بانک مرکزی و سیاستهای پولی و اعتباری.

هو العليم

پروردگارا

به حق نجوای حرا
خالص گردان تقدیم این ذره را
هر دو با نقاب آب و اُم آموختند مرا
با نفسی کریم و کریمه، پایبندی و پایمردی را.

پیشگفتار

در طول تاریخ، درصدد فراهم ساختن امور زیستن خویش بوده و هست، که هرروز بیشتر در پی بسای ارتقا آن کوشیده و می‌کوشد. بنابراین فراگیری و آموزش علم اقتصاد و استای بهتر زیستن امری بدیهی و ضروریست، اما از آنجا که ابزار تدریس اقتصاد، ریاضی و نمودار است، تدریس اقتصاد آن هم به صورت کلیات یا اصول برای دانشجویان رشته‌های غیراقتصاد و ناآشنا با ریاضی، از طرفی قدری مبهم و ملال‌آور خواهد بود و از طرفی دیگر کتابهای کلیات، مبانی و اصول علم اقتصاد منتشر شده غالباً با گستردگی مطالب (چون به نوعی خلاصه اقتصاد خرد و کلان هستند)، حجم بسیار زیادی دارند. از این رو عملاً مقدمات دوری جستن و جزوه‌نویسی در کلاسهای آموزشی - به همین ترتیب - رقم خورده است.

تجربه ۱۵ ترم تدریس کلیات، مبانی و اصول علم اقتصاد و همچنین تالیف کتاب درسی کلیات علم اقتصاد برای دانشجویان رشته‌های امور فرهنگی و روابط عمومی دانشگاه جامع علمی - کاربردی، مرکز آموزشی فرهنگ و هنر (واحد یک) همدان، زمینه نگارش این منبع درسی براساس سرفصل مصوب

وزارت علوم و متناسب با نیازهای علمی و آموزشی را برای دانشجویان رشته علوم اجتماعی (گرایش دبیری) فراهم ساخت.
در این نگارش سعی شده:

- مفاهیم علم اقتصاد با حداقل استفاده از نمودار و ریاضی با زبانی ساده به نحوی تنظیم گردد که دانشجو از طریق خواندن متن، مفاهیم را فراگیرد.
- فصل‌ها به صورت کوتاه باشند، و در عین حال مطالب سرفصل مربوط را در حد نیاز رعایت (در راستای ۵۱ ساعت آموزشی) پوشش دهند، و از ارائه موضوعات خارج از سرفصل مصوب خودداری شود.
- جدول‌ها و نمودارها به گونه‌ای ارائه شوند که با هم رابطه متقابل داشته باشند، که هدف از آن نشان دادن وابستگی متقابل مفاهیم و بخش‌های اصلی اقتصاد است.
- در ابتدای هر فصل اهداف یادگیری ارائه شود.
- در پایان هر فصل سوالات و موضوعات برای خودآزمایی، تحقیق و فعالیت دانشجویان ارائه شود.

از آنجا که امروزه در امر آموزش از نرم‌افزارها و سامانه‌های آموزشی استفاده‌های موثری داشت، در این راستا power point تمامی فصل‌های کتاب تنظیم شده، بنابراین اساتید گرامی که نیاز دارند، می‌توانند به آدرس ایمیل به آدرس a.rahmani53@yahoo.com یک نسخه از آن را دریافت نمایند.
در پایان به کاستی معترفم، این شمایی که می‌توانید با نظرات ارزشمند خود این بی‌بضاعت در دانش اقتصاد را کامیاب سازید.

احمد رحمانی

دانشگاه فرهنگیان - پردیس شهید مقصودی همدان

آبان‌ماه ۱۳۹۲